

NOVODOBÝ NEWSPEAK STÁTNÍCH INSTITUCÍ

Úkoly

1. Přečtěte si výklad o tzv. newspeaku a ukázkou. Zamyslete se, pro které politické režimy je takový prostředek komunikace typický. Najděte v novodobé historii příklady těchto politických režimů.

Newspeak (čes. novořeč) je oficiální jazyk, který byl vytvořen pro ideologické potřeby vládnoucí strany v románu 1984 anglického prozaika George Orwella (1903-1950). Pro newspeak byla charakteristická zjednodušená gramatika a zúžená slovní zásoba. Takto upravený jazyk měl zabránit občanům vyslovit jakýkoli nesouhlas s politikou vládnoucí strany.

„Newspeak nebyl vytvořen pouze k vyjadřování světonázorových myšlenkových postupů vlastních oddaným stoupencům Angsocu, nýbrž proto, aby znemožnil všechny jiné způsoby myšlení. Záměr byl ten, že až si newspeak všichni jednou provždy osvojí a oldspeak bude zapomenut, stane se kacířské myšlení – to jest myšlení, které se odchyluje od zásad Angsocu – doslova nemyslitelné, aspoň v té míře, v níž je myšlení závislé na slovech.“

(ORWELL, 1984)

2. Posuďte užití výrazu *sklopit zákon* v následujícím úryvku. Nahrďte dané slovo srozumitelnějším. Vysvětlete slovní spojení *environmentální legislativa* s použitím slovníku cizích slov.

„Jestliže tady máme specialisty na environmentální legislativu z pražské ODS, kteří mají jistě nějaké důvody, proč nám sklopili takto důležitý zákon, tak my musíme do té práce zapojit sociální demokraty,“ uvedl Bursík.

(<http://www.novinky.cz/domaci/162916-snemovni-newspeak-politik-ktery-chce-vypadat-svetacky-pouzije-anglictinu.html>)

3. Posuďte, proč např. politikové často používají ve svých projevech anglicismy jako vydesignovat (například návrh zákona), vykomunikovat, udělat challenge, Evropa potřebuje silný leadership. Nahrďte anglicismy českými ekvivalenty a slovo vykomunikovat vhodnějším slovesem.

4. Najděte v médiích podobná slova nebo slovní spojení.

5. Označte v následujícím textu slova nebo slovní spojení, která patří do moderního úřednického newspeaku, a přeformulujte text do srozumitelnější podoby.

Základním posláním každé občanské generace je přispět k dlouhodobé udržitelnosti života v dané společnosti, a to ideálně se zvyšující se úrovní. K naplnění tohoto cíle přispívá řada aktivit a procesů ať již historicky daných, nebo nově vzniklých. V dnešní době globalizace jsou základními aktivitami, které vedou k dlouhodobě udržitelným životním podmínkám, systematické změny ve všech oblastech našeho života, jež můžeme souhrnně nazývat inovacemi.

<http://www.kr-olomoucky.cz/operacni-program-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost-cl-155.html>

6. Na internetových stránkách Vlády ČR jsou zveřejněny dokumenty a prohlášení, které jsou klíčové pro každodenní život občanů našeho státu. Informace by tedy měly být pro občany srozumitelné. Přečtěte si úryvky z Dodatku ke koaliční smlouvě a vysvětlete vlastními slovy, oč v těchto úryvcích jde.

Dodatek koaliční smlouvy podrobněji rozvádí závazky koaličních stran v plnění těchto priorit a dotýká se i aktualizace procesních a personálních otázek. (...) Koalice bude prosazovat Konvergenční program se snižováním deficitů a tomu uzpůsobí i výši daňové a odvodové zátěže. (...) Sociálně citlivé skupiny budou z důvodu změn DPH z 10 na 14 procent kompenzovány, a to tímto způsobem: Občané pobírající důchod budou kompenzováni valorizací, která bude automaticky zvyšována o růst životních nákladů a o třetinu růstu průměrné mzdy...

<http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/Dodatek-koalicni-smlouvy-30-6-11.pdf>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vytvořeno v rámci projektu:

Příprava a realizace výukových materiálů pro podporu komunikační výchovy RVP ZV ve výuce českého jazyka a literatury na základních školách a víceletých gymnáziích

Registrační číslo: CZ.1.07/1.1.00/08.0018

www.komunikacnivychova.cz